

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/133/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618203106
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2018:5618203106.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú K. A., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom S. XXX/X, R. V., zastúpenú kolízny opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky J.. Š. K., nar. X. X. XXXX, trvale bytom S. XXX/X, R. V. a otca J.. Ľ. A., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom Č. XXXX/XB, E.C. X., okres B., v konaní o výkone rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie :

Maloletá K. A., nar. XX. X. XXXX sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 9P/133/2018, z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 6. 11. 2018 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd maloletú K. A., nar. XX. X. XXXX dočasne odovzdal do jej osobnej starostlivosti. Súčasne podala návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, ktorým navrhla zveriť dieťa do jej starostlivosti a otca zaviazat' prispievať na výživu maloletej sumou 200,- eur mesačne od podania návrhu a na tvorbu úspor 50,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že s otcom maloletej žili v spoločnej domácnosti v E. X. do 18. 10. 2018, kedy sa spolu s dieťaťom odsťahovala k svojim rodičom do R. V.. S maloletou majú k dispozícii samostatnú miestnosť. Na chod domácnosti rodičom neprispieva, do budúcnosti si plánuje nájsť samostatné bývanie. Jej príjmom je materský príspevok vo výške 1.300,- eur mesačne. Matka ďalej uviedla, že maloletá sa narodila predčasne, od 9. 11. 2018 začína s rehabilitačnými cvičeniami. Dieťa zapísala do ambulancie detskej lekárky MUDr. Š. na W.. Otec vyjadril nesúhlas s presunom zdravotnej dokumentácie maloletej od predchádzajúcej lekárky. Okrem toho jej otec neodovzdal rodný list dieťaťa a cestovný pas, nechal si aj niektoré vybavenie pre dieťa (napr. autosedačku, odsávačku mlieka). Matka sa obáva sa, že jej otec môže maloletú vziať. V maily ju žiadal, aby jej nachystala materské mlieko do fľašky, lebo ju chce zobrať na návštevu rodičov do Banskej Bystrice. Dcéрка z fľašky nepije. Otec sa o dieťa zaujíma približne raz za tri dni prostredníctvom sociálnej siete. Na záver matka dodala, že otcovi nebude brániť v styku s maloletou.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich

rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

3. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloleté dieťaťa podľa § 367 CMP, ktorým žiada odovzdanie dieťaťa do jej starostlivosti. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v dispozičnej sfére matky (t. j. matka má maloletú fyzicky pri sebe). Preto súd pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia dieťaťa do starostlivosti a úpravy styku nevychádzal z ustanovenia § 367 CMP, ale zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (matku).

4. Predmetom konania vo veci samej je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Z návrhu matky mal súd osvedčené, že rodičia maloletej nie sú manželia, od 18. 10. 2018 nežijú v spoločnej domácnosti. Matka spolu s maloletou aktuálne žije u svojich rodičov v R. V., kde dieťaťu zriadila trvalý pobyt od 22. 10. 2018. Otec býva v E. X.. Dôvod opustenia spoločnej domácnosti matka neuviedla. Podľa tvrdení matky jej otec pri odchode zo spoločnej domácnosti odmietol odovzdať dôležité dokumenty týkajúce sa maloletej, ponechal si aj niektoré detské veci. Z toho je zrejmé, že nedokážu primerane komunikovať o veciach týkajúcich sa spoločného dieťaťa. Matka má obavu, že otec jej môže maloleté dieťa vziať. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Súd mal týmto osvedčené, že v danej veci sa vyžaduje okamžitá úprava formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej. Je nevyhnutne potrebné, aby boli neodkladne upravené pomery účastníkov, pretože rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú a o jeho starostlivosti sa v danom štádiu nedokážu dohodnúť. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho zdravie, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia. Ide o dieťa v útľom veku, ktoré je dojčené, vyžaduje zvýšenú zdravotnú starostlivosť (rehabilitačné cvičenie). Osobnú starostlivosť vykonáva v súčasnosti výlučne matka, ktorá je na materskej dovolenke s predpokladom pokračovania na rodičovskej dovolenke. Súd mal osvedčenú dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku matky, t. j. dočasné zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti, a preto jej návrhu vyhovel. Keďže sa v čase rozhodovania súdu maloletá nachádza vo faktickej starostlivosti matky, ktorá sa o ňu riadne stará, rešpektujúc citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, do rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej vo veci samej, zveril maloletú K. do osobnej starostlivosti matky. Súd dáva do pozornosti, že obaja rodičia majú povinnosť rovnakou mierou vykonávať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa. Je v záujme dieťaťa, aby rodičia začali komunikovať o starostlivosti k dieťaťu a upravili svoj rodičovský vzťah.

5. O návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná na pojednávaní dokazovanie a následne rozhodne v súlade so záujmom maloletého dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).